POLICIJOS DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai,
Lietuvos Respublikos sveikatos ministerijai,
Lietuvos savivaldybių asociacijai,
AB Lietuvos paštui,
Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijai,
Maltos ordino pagalbos tarnybai,
Vilniaus arkivyskupijos „Caritui“,
Lietuvos pensininkų sąjungai „Bočiai“
El. p. lietbociai@gmail.com,
Medardo Čoboto trečiojo amžiaus universitetui

Nr.

Kopija
Apskričių vyriausiesiems policijos komisariatams

DĖL VISUOMENĖS INFORMAVIMO IR PRIEMONIŲ SUKČIAVIMO PREVENCIJAI STIPRINTI

Policijos departamente prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas) 2025 m. sausio mėnesį buvo įkurtas Sukčiavimų prevencijos centras. Minėto centro duomenimis, nuo 2025 m. sausio 27 d. iki gegužės 31 d. Lietuvoje buvo užregistruotas 7 491 pranešimas apie galimą sukčiavimą, o gyventojų patirta žala siekė 11 304 199 eurus.

Pastebima, kad kiekvieną mėnesį tiek pranešimų, tiek patiriamų nuostolių nuosekliai daugėja, tai rodo, kad didelė dalis gyventojų vis dar neatpažįsta sukčiavimo būdų. Ypač didelį susirūpinimą kelia tai, kad dažniausiai sukčiai taikosi į vyresnio amžiaus asmenis, kurie neturi galimybės gauti įspėjimų socialiniuose tinkluose ar kituose skaitmeniniuose kanaluose. Suvestinių duomenimis, sukčių aukomis tampa 60–80 metų gyventojai, dažniausiai vieniši, būnantys namuose, dažnai sulaukiantys skambučių su apgaulingomis istorijomis apie artimųjų nelaimes, galbūt nesaugias bankines operacijas ar tariamus teisėsaugos institucijų atliekamus veiksmus. Dalis nukentėjusiųjų į namus įsileidžia nepažįstamus asmenis ar atiduoda grynuosius pinigus. Esant tokiai situacijai, akivaizdu, kad vien policijos pastangų nepakanka. Būtinas tarpinstitucinis bendradarbiavimas, siekiant aktyvesnės prevencinės informacijos sklaidos, norint pasiekti tuos gyventojus, kuriems skaitmeninė informacija nėra lengvai prieinama.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta ir siekdami sukurti efektyvų sukčiavimo prevencijos procesą, prašome Jūsų prisidėti prie prevencinės informacijos viešinimo:

1. **Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai** siūlytume įtraukti sukčiavimo prevencijos temą į socialinių paslaugų įstaigų (senelių globos namų, dienos centrų ir kt.) informavimo veiklas, platinant skrajutes ar vaizdinę medžiagą. Bendradarbiauti su savivaldybėmis ir socialiniais darbuotojais, kad lankant senjorus jiems būtų perduodama informacija apie dažniausius sukčiavimo būdus ir apsaugos priemones.

2. **Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos** prašytume prisidėti prie sukčiavimo prevencijos informacijos sklaidos, įtraukiant pavaldžias įstaigas visoje Lietuvoje. Siūloma prevencinę informaciją apie sukčiavimo būdus skleisti sveikatos priežiūros įstaigų laukimo zonų informaciniuose ekranuose, registratūrose ir skelbimų lentose.

3. **Lietuvos savivaldybių asociacijai** siūlytina prisidėti prie sukčiavimo prevencijos informacijos sklaidos inicijuojant viešinimą savivaldybių lygmeniu per seniūnijas, bibliotekas, socialinių paslaugų centrus, bendruomenių namus, taip pat skleisti informaciją vietos žiniasklaidoje ir savivaldybių socialiniuose tinkluose. Siūlytina skatinti savivaldybių bendradarbiavimą su bažnyčiomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, kad prevencinė žinutė pasiektų informacinių technologijų nenaudojančius gyventojus.

4. **Nevyriausybinėms organizacijoms**, tiesiogiai dirbančioms su socialiai pažeidžiamais gyventojais (Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijai, Maltos ordino pagalbos tarnybai, „Caritui“ ir kt.), siūlome organizuoti prevencinės informacijos sklaidą teikiat paslaugas – apsilankant žmonių namuose, pristatant maistą ar teikiant kitą pagalbą. Pasitelkti savanorius, kurie turėtų pagrindinę informaciją apie dažniausius sukčiavimo būdus ir galėtų pristatyti šią informaciją žodžiu arba dalintų spausdintą medžiagą.

5. **AB Lietuvos pašto**, kaip organizacijos, palaikančios tiesioginį ryšį su vyresnio amžiaus gyventojais, prašome prisidėti prie sukčiavimo prevencijos informacijos sklaidos. Paštininkai, lankydami senjorus jų gyvenamojoje vietoje, galėtų įteikti prevencinius lankstinukus ar skrajutes su pagrindinėmis įspėjimo žinutėmis apie dažniausiai pasitaikančius sukčiavimo būdus bei patarimais, kaip apsisaugoti. Pašto skyriuose siūlytina iškabinti matomus informacinius plakatus.

6. **Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ ir Medardo Čoboto trečiojo amžiaus universiteto** prašome prisidėti prie sukčiavimo prevencijos, įtraukiant sukčiavimo prevencijos temą į savo susirinkimus, paskaitas ar renginius. Siūlytina kviesti policijos bendruomenės pareigūnus pristatyti realius atvejus ir praktinius patarimus, taip pat savo nariams dalinti lankstinukus ar kitaip skleisti aiškią, suprantamą informaciją apie tai, kaip atpažinti sukčiavimą ir kaip elgtis sulaukus įtartino skambučio ar žinutės.

Prašome prisidėti prie sukčiavimo prevencijos – kiekvienas Jūsų veiksmas gali padėti išvengti skaudžių gyventojų patirčių. Kviečiame aktyviai naudoti ir skleisti parengtą prevencinę medžiagą – vaizdo filmus, skrajutes ir kitus informacinius išteklius. Juos rasite https://policija.lrv.lt/lt/naujienos/pranesk-apie-sukciavima/.

Prireikus Policijos departamentas gali Jūsų darbuotojams ar organizacijų nariams organizuoti nuotolinius arba kontaktinius susitikimus, kurių metu pristatys sukčiavimo būdus, schemas ir turimas viešinimo priemones. Dėl susitikimų organizavimo ir papildomų klausimų, susijusių su prevencinės medžiagos viešinimu ar pritaikymu Jūsų institucijoje, prašome kreiptis į kontaktinį asmenį Lilianą Malinovskają, Policijos departamento Viešosios tvarkos biuro Veiklos koordinavimo ir kontrolės valdybos Prevencijos skyriaus vyriausiąją tyrėją, el. p. liliana.malinovskaja@policija.lt.

Policijos generalinio komisaro pavaduotojas,
atliekantis policijos generalinio komisaro funkcijas Renaldas Žekonis

Liliana Malinovskaja, tel. +370 700 57 946, el. p. liliana.malinovskaja@policija.lt
1687331, 2025-06-18